de JAARGANG CURACAO DEN 16n NOVEMBER 1895 N° 6?0

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 *tot* 7 *regels fl.*0,50 *voor elken regel meer fl.* 0,07½.

UREAU VAN DIT LAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— *pa tres luna, pagar padilanti.*
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire Aruba fl 10,— *pa anja.*
Un number só fl. 0,20.
Un annucio di 1 *té* 7 *regel fl.* 0,50, *cada regel mas fl.*0,07½.

Een merkwaardig boek.

Schrikwekkend is in onzen tijd, naar de statistieken der meest beschaafde landen zonneklaar aantoonen, schrikbarend is het verval der zeden.

Moet men dit treurig verschijnsel voor een groot deel en op de eerste plaats toeschrijven aan den godsdienstloozen geest van hooger en lager onderwijs, een aanmerkelijk deel komt ook voor rekening der hedendaagsche romanschrijvers en novellisten, die de wereld overstroomen met een zondvloed van zedelooze en gemeene boeken. Als een brandmerk in het voorhoofd onzer eeuw staat het feit, dat pornografen thans tot rijkdom, aanzien en eer komen. Maar deze vuilaardige kunstenaars — echte duivelskunstenaars, voorwaar! — daargelaten, zijn er nog legio schrijvers en schrijfsters, die allerlei slag van ondeugden en botgevierde hartstochten in hun helden en heldinnen met een waas van aantrekkelijkheid en verleidelijkheid overspreiden. Hierdoor wordt de maatstaf der zedelijkheid zelfs bij verstandige menschen vervalscht, maar bij onnoozelen — en wie zal ontkennen, dat het grootste deel der romanlezers en -lezeressen hiertoe behooren — bij de onnoozelen wordt een geheele ondermijning der zedelijkheid bewerkt. Daarom is het een goed werk de aandacht te vestigen op een roman, die afwijkende van den regel door eer- en geldzucht gesteld, de betere gevoelens uit de diepte van het menschelijk hart naar boven roept.

Zulk een boek is de roman *Pequeñeces* van den Spaanschen Jezuiet L. Coloma. Deze lettervrucht van den uitstekenden kunstenaar is een weinig vleiende zedeschets van het leven der Madridsche hoogere standen. Bij zijn verschijning in 1891 maakte het boek een geweldigen indruk. Het werd in dagbladen en vlugschriften aangevallen en een onbeschaamd lasterschrift geheeten, maar er waren er ook velen, die het bewonderden en verdedigden; thans, vier jaren na de verschijning is de strijd nog niet geeindigd: aan kampioenen voor en tegen ontbreekt het nog niet. Deze opspraak bracht natuurlijk niet weinig bij tot de vermaardheid van den schrijver en Réné Bazin, die dit jaar voor de *Revue des deux mondes* schetsen uit Spanje schreef, rekende zich verplicht den schrijver der „*Pequeñeces*" te gaan begroeten en dit bezoek als eene merkwaardigheid aan zijne lezers mede te deelen.

Of de beschuldigingen door Pater Colóma tegen den Spaanschen adel ingebracht waarheid of overdrijving bevatten is voor ons van weinig belang. Dit kan alleen uitgemaakt worden door menschen, die, na evenals de schrijver in die hoogere kringen geleefd te hebben, nu, gelijk hij, de dingen van een anderen kant bezien. Want, ofschoon thans Jezuiet is pater Colóma geen vreemdeling in de hooge wereld, waar hij ons binnenleidt. Zoon van een rijken advocaat studeerde hij te Sevilla in de rechtsgeleerdheid en volgde daarna eenigen tijd de lessen der zeeschool. Toen ook dit leven hem niet beviel en hij een andere carrière zocht, kwam hij in aanraking met letterkundigen van naam en daarop schreef hij zijn eerste boek: *Studententeed.* Vervolgens wierp hij zich in de staatkunde en nam de partij op voor de verdreven Bourbons. Zoo kwam hij in gedurige aanraking met de Spaansche edellieden die hij beschrijft als: „een mengsel van een lustigen snaak, een *Sportman*, een zigeuner en een fat: een tweeslachtig bastaard, half stier, half bedorven mensch." Op een morgen op 1874 vond men hem te bed door een revolverschot ernstig gewond. Was het een tweegevecht, zelfmoord, wraak of een noodlottig toeval? Zijne vrienden beweerden het laatste, doch eene maand lang bleef zijn leven in gevaar. Gelijk weleer een langdurigdurige ziekbed Don Iñigo de Loyola van een ridderlijken kapitein in een kampvechter voor den Christus veranderde, zoo geschiedde het ook met Colóma. Hij trad in de orde der Jezuieten. Priester geworden, miste hij nochtans de kracht voor het predikambt gevorderd. Hij zette zich aan het schrijven en gaf *verhalen* uit, bestemd om de harde waarheden, welke zijne zwakte hem belette van den preekstoel te verkondigen in niet minder krassen, maar geestigen vorm te prediken op papier. Colóma's novellen bleven geenszins onopgemerkt. Zij waren reeds in de meeste beschaafde talen overgezet vóór zijn beroemd „*Pequeñeces* het licht zag. Ook dit boek viel de onderscheiding meniger vertaling te beurt. Nu onlangs is het op zeer verdienstelijke wijze in 't Nederlandsch overgebracht door Jhr. C. C. H. Martens, een protestant. (1) Deze heeft het, en terecht misschien verdoopt in „*Aristocraten in Madrid" roman uit het hedendaagsche leven der Spaansche groote wereld.* De Nederlandsche vertaling wint het in menig opzicht van de Fransche door C. Vergniol. De Franschman besnoeit en snijdt onbegrijpelijkerwijze sommige prachtige takken en bloemen weg.

— Maar wat is nu de strekking van het boek? Sommigen hebben er politiek in willen zien. Maar met *Marcel Prévost* mag men dit gerust ontkennen. Wel lucht de schrijver zijn staatkundige gevoelens, maar de politiek dient hem tot verwikkeling der toestanden, is meestal bijwerk, stoffeering van het tooneel. Zijn doel geeft Pater Colóma klaar en zonder omwegen in zijn woord vooraf.

„Lezer, zegt hij, indien gij het leven en de menschelijke zwakheden kent, indien gij moedig zijt en de waarheid, ook al is zij hard en bitter, liefhebt, sla zonder aarzelen dit boek open, gij zult er niets in vinden wat gij niet weet, wat uwe verbazing wekt of u ergert. Zijt gij teer en schroomvallig van gemoed; verkeert gij nog in die onwetendheid welke meer uit gemis aan ervaring dan uit onschuld des harten voortkomt; wanneer de waarheid u stoot omdat zij onbedekt voor u staat, en uwe eigenliefde kwetst, omdat zij hard is, ga dan niet verder, eer ik u mijne bedoeling heb verklaard, mijn boek zou u meer dan eene pijnlijke verrassing bezorgen."

Dan verklaart hij met afschuw te verwerpen eene opvatting van zedelijkheid, die al wil zij 't ontveinzen, geen andere strekking heeft, dan al wat aangenaam is, billijk en geoorloofd te noemen. Maar evenveel afkeer betuigt hij in letterkundige verontwaardiging te gevoelen voor de geheel tegenovergestelde meening eeniger teere gewetens, die overal gevaar pogen te ontdekken en de onschuldigste genoegens veroordeelen. Beide opvattingen acht hij gevaarlijke dwalingen. Van hen, die ze volgen, misdoen de eersten door een blind vertrouwen, dewijl zij niet begrijpen, dat onder de bloemen een afgrond kan verborgen zijn: de anderen zondigen door overmaat van voorzichtigheid, alsof er een adder moest schuilen onder elke bloem. De eene partij gaat uit van een verderfelijk beginsel, de andere van een heilige waarheid, doch beiden vervallen door overdrijving in dwaling, welke somtijds onzinnigheid wordt: zoowel wanneer zij volhouden dat de onverduwbare grofheden van Zola dienen kunnen om de jeugd in het rechte spoor te houden, als waar men huivert om de kinderen het geloof in God den Vader te leeren en de waarheden van den godsdienst, opdat zij geen aanstoot geven, in belachelijke omschrijvingen hult.

„Een auteur die den diefstal huldigt, kwetst de zedelijkheid. Al is

(1) Utrecht. P. H. Reyers. 1894.

FUEILLETON

Si, pakiko no?

Professor Hazelaar ta sinta na mesa coe su esposa. Coe gustoe i poco poco e ta bebe su sopa i contentoe e ta mira su esposa den su cara. Toer su hacir ta munstra, koe e ta na paz coe henter mundoe, pasobra aworo le haja su coeminda koe e ta gusta di mas: konings visch hasá coe sibojo.

Pa awor e ta para den estofa ainda te ora le bati klok pa criar pone mesa. I ata, klok ta bati, pero no den comedor, ta klok di porta. Criar ta habri porta i un poco despues e dici coe professor: „Señor ata professor Zemelaar."

„Zoo, zoo; Kiko mi amigo ta bini haci na tal ora! Mi no por bisa koe awor mi ta ricibiele coe muchoe gustoe."

Toch el a lamanta i ta drenta den camber camina su amigoe ta wardele.

„Mi ta contentoe di mira bo".... i conversacion a coeminza, pero professor Zemelaar a papia mas koe professor Hazelaar, pasobra el a corda ariba su koningsvisch.

Señora Hazelaar, koe a pone soppie di su esposo ariba estofa, a tende de bez en cuando un dos, tres palabra koe su esposo tabata papia, pero e palabra a bira mas i mas menos i alafin e no a tende nada mas di djele, koe o, zoo! di berde! si, wel wel, etc, mientra palabra a sali for di boca di professor Zemelaar manera muchanan sá sali for di school.

Alafin señora Hazelaar a fada: lo e libra su esposo. E ta habri porta di kamber i dici „Bon dia professor, combai. No tuma mi na maloe, mi esposo, tin hende pa papia coe bo."

Professor Hazelaar ta corre bai afor contentoe koe el scapa. Mi no sabi, kiko e homber kier i dici ketoe coe su esposa, parce koe el no tin gustoe di sali, mira koe bo por haci e bai."

Señora Hazelaar ta drenta, pero el a bisa su criar koe ora e professor ta keda mas koe un mitar ora ainda, el mester drenta i bisa: „Señora mesa ta klaar. Esai tabata su laatste medio.

Señora Hazelaar i professor Zemelaar ta combersa, nan ta papia di China i Japan di Europeo, di tranvia, di Canal di Panama, di korozin; Alafin Hazelaar koe a para scucha na porta no a tende nada mas i esai a dunele speranza nobo. „Ah! Awor le bai!" Pober professor, pasobra e ta bolbe tende Zemelaar bisa:

„Ta haci basta calor awe, señora."

„Si basta."

Señora Hazelaar a resolve di no responde nada mas koe si of no.

„Mi por a mira piscarnan landa den awa, parce nan tambe ta sinti calor."

„Zoo!"

„Si, hende por a cohe nan coe manoe!"

„Piscar biboe of morto?"

Professor Zemelaar ta corda koe Señora Hazelaar a papia esai pa e hari i e ta hari, mientra e señora tabatin mas gustoe pa jora.

„Bo ta gusta piscar!"

„Si!"

Na e momento criar ta drenta bisando:

„Señora, mesa ta klaar."

Esai professor Zemelaar mester a comprende. El mester cohe su sombre bai. Pero e no ta haci esai, al contrario, e ta keda sinta manera el no a tende nada.

„Señora a cumpra piscar awe?"

„Si!

„I nan prijs tabata mes haltoe ainda koe siman pasar?

„O no! Mi a cumpra un bon pida koningsvisch basta barata."

„O magnifico! koningsvisch!" i su wowo ta lombra „koningsvisch, mi no ta gusta ningun piscar mas koe koningsvisch.

Awor Señora Hazelaar no por a wanta mas. El a corda ariba su esposo, com e ta camna desesperar den comedor. Sin su esposa e no ta come nunca, e no ta gusta di sirbi su mes.

Señora Hazelaar anto kier caba cuenta i p'esai e ta puntra;

„Señor a come caba?

„N.. no! Ta di comprende."

„Kiko e kier bisa coe palabra: ta di comprende, señora ta puntra su mes i duroe e dici.

„Anto Señor lo sinti hamber."

„O, pordon, un poco, ta nifica, no muchoe.

„Ma, pakiko Professor?....

„Si, pakiko Señora, no toema mi na maloe, pakiko ta dura largoe asina promer nos ta bai come, Mi a jega mitar di cincoe i awor ta mitar di seis caba, mi...."

Professor Hazelaar koe ta scucha na porta, ta bisa den dje mes: foei Hazelaar!"

Señora ta hari te lagrima ta sali for di su wowo. El a comprende koe Hazelaar a combida Zemelaar i koe el a loebida esai, manera el sâ loebida tantoe cos.

Un fortuna koe tabatin basta pa tres hende.

Nan a come nan koningsvisch i ora Hazelaar ta puntra Zemelaar, pakiko el no a bisa unbez, koe el ta bini come, el a haja pa respondi;

„Si, pakiko no?

—o—

zijne meening prijsbaar, al keurt hij de misdaad af; wanneer hij de zonde aanlokkelijk voorstelt, belang inboezemt voor den dief, dan blijft zijn boek gevaarlijk" en zaait verderf. „Maar geenszins bezondigt zich tegen de zedelijkheid, alwie het kwaad en den kwaaddoener onbeschroomd aanduidt, prijsgeeft aan de openbare veroordeeling en *zonder kwetsing van het schaamtegevoel*, de misdaad met forschen toets en *donkere* kleuren teekent."

Werpt iemand hier tegen op, dat wie aldus te werk gaat de oogen der onschuld opent? „Geen nood" antwoordt P. Colóma, *indien er althans geen zedekwetsende tooneelen worden opgevoerd*. „Maar bovendien, gaat hij voort, welke onschuld bedoelt gij? De oprechte heilige onschuld des harten, die in hare onbewustheid van het kwaad, geen zonde vermoedt? Deze zal niets begrijpen, en bij het doorloopen dezer bladzijden niet tusschen de regels lezen; zij zal de roos plukken en niet vragen, welke stof tot bemesting van den grond heeft gediend. Wie echter iets vermoedt en er uithaalt, diens oogen waren niet zoo dicht, als gij meendet, deze onschuld was veeleer onwetendheid van den geest dan reinheid van gemoed." Toch ook zal zij haar voordeel doen met de lessen des schrijvers en, indien zij haar niet onkwetsbaar maken, dienen zij haar tot waarschuwing en verdediging in het gevaar.

„Met deze gedachte en dit doel, waarde lezer, heb ik dit boek geschreven en ik zeg het u vooruit, opdat gij, indien mijne meening u mishaagt, het ongelezen laat. Misschien bevreemdt het u, dat ik, zijnde die ik ben, mij op een zoo glibberig terrein gewaagd heb. Vergeet evenwel niet, dat hier onder het uiterlijk van een romanschrijver een missionaris schuilt. Vroeger beklom de monnik een tafel op de openbare straat, richtte het woord tot de onverschilligen, die nooit de kerk bezochten, en verkondigde hun harde waarheden in eene onversierde taal, die zij verstonden. Zoo stal ik mijne schragen op in de bladzijden van een roman."

Deze ridderlijke verklaring brengt ons een boek voor den geest, dat gedurende de laatste jaren in Engeland van hand tot hand is gegaan en ook zeer verschillend beoordeeld: *The New Antigone* zonder naam des auteurs. De *Nieuwe Antigone* geeft ons bladzijden te genieten, zoo warm van toon, zoo aangrijpend welsprekend, dat zij de vergelijking met de roerendste partijen der *Pequeñeces* kunnen doorstaan. Toch mist dit boek, wat juist Pater Colóma's hoofdverdienste uitmaakt: eene krachtige overtuiging, een ruiterlijk volgehouden verkondiging der waarheid.

In zijn boek, een prachtige galerij van sociale typen, treden deugd en ondeugd in allerlei vormen op; maar het *kwade* blijft er *kwaad* en op dien donkeren achtergrond teekenen zich de reine en edele menschen figuren des te schooner en aanlokkelijker af.

Zoo wordt de kunst, wat zij wezen moet, eene veredeling van den mensch.

En daar de meeste romans een algemeen bederf der menschheid schijnen te beoogen en feitelijk bevorderen, zoo was het ons een aangename plicht op het boeiende boek van den talentvollen Spanjaard te wijzen als op een parel in den modder der romanlectuur.

De Bijbel en de Wetenschap

De eene waarheid kan nimmer getuigen tegen de andere. Zoo is het dan ook niet verrassend, maar spreekt het eigenlijk van zelf dat de onderzoekingen der exacte wetenschap steeds tot resultaat hebben een bevestiging der geopenbaarde waarheden, in zoover menschelijk bevattingsvermogen tot die bevestiging in staat is.

Wij schreven met opzet: exacte of proefondervindelijke wetenschap. De letterkunde telt hier niet mede; wanneer wij b. v. Victor Hugo in zijn narede op *Napoléon le petit* hooren beweren dat bij den op gestelde tijden voorkomenden hoogsten zonnestand der beschaving het oude verbrandt en het nieuwe alleen verlicht wordt, dan lachen wij met den ongeloovigen dichter; want het zou hem uiterst moeilijk geweest zijn te verklaren wat hij eigenlijk bedoelt met een beschaving die telkens verbrandt wat zij eerst verlicht heeft, een beschaving die veel weg heeft van een vuurwerk dat later, tegen het programma in, brand sticht.

En zelfs de theorieën der bespiegelende wetenschap doen hier ter zake niets af; wij gaan verder: niet eens de individueele theorieën of droomerijen van geleerden als Darwin, Spencer, Vogt, Molenschot, Lombroso en dergelijken, die de uitkomsten der exacte wetenschap verwrongen om het idee dat zij zich nu eenmaal in het hoofd gezet hadden, aan de menschheid te doen blijken als een feit tot groote vreugde van zeer veele alles behalve wetenschappelijke napraters bij wie wel menschelijke maar daarom nog niet menschwaardige lusten meer den doorslag geven dan het verstand.

Om ons tot een bepaald terrein der wetenschap te bepalen, wenschen wij te herinneren dat het onderzoek der Egyptische hieroglyphen, gevonden op de pyramiden en andere monumenten van het Aziatische spijkerschrift, aangetroffen in de steenen bibliotheken van Assyrië, verhalen bevatten of liever geschiedkundige kronijken die goed ontcijferd, volkomen overeenstemmen met hetgeen in het Oude Testament staat opgeteekend, zelfs wat de jaartallen betreft, de plaatsnamen en andere minutieuse bijzonderheden.

Voor den geloovige was zulks eene treffende ontmoeting van wetenschap en Openbaring; voor de ongeloovige wetenschappelijke wereld was het een in de war brengend verschijnsel waarop in het geheel niet gerekend was.

Wij willen hier de in Egypte gedane onderzoekingen aanvullen met een recente mededeeling van generaal-majoor Tulloch, een protestant, en te oordeelen naar den toon waarop hij schrijft, tevens van de moderne richting, in *The United Service Magazine*.

Eenige jaren geleden had hij de opdracht het Suezkanaal, wat de oeverlanden betreft, na te gaan uit strategisch oogpunt. Vooral liepen zijne onderzoekingen over het terrein tusschen Kantara en Port Saïd. Te Kantara bestond vroeger de eenige weg om in Egypte te komen, waarvan dan ook Assyriërs, Perzen, Grieken, Romeinen en Arabieren gebruik hebben gemaakt. Daar was een soort van plateau, dat Mozes bij den uittocht der Israelieten onmogelijk bereiken kon, wijl hij zich Zuidwaarts had moeten begeven, de Egyptische woestijn in.

Ten tijde van den Exodus was de Delta, besproeid door de thans droog liggende zij-armen van den Nijl, een zeer vruchtbare streek met Tanis (Zoan) als hoofdstad. Hier was het dat Mozes de Egyptische toovenaars beschaamde in tegenwoordigheid van den Faraoh van dien tijd. Iets zuidelijker lag de landstreek Gessen, door de Israelieten bewoond.

De eerste veldslag der Engelschen in 1882 had plaats te Tel-Mahouta, op de oostelijke grens dier landstreek en de laatste beslissende slag te Tel-el-Kebir aan de westelijke grens. Het zal misschien later nog duidelijker blijken dat deze plaats is Rameses, de eerste halte der Israelieten na hun uittocht onder Mozes.

Vandaar trokken deze naar Succoth, vlak aan de Egyptische woestijn en vervolgens naar Etam, waarna zij het strand der Roode Zee bereikten (Exodus XIV. 9.) Te Succoth maakten zij de ongedeesemde brooden gereed voor den verderen tocht. Te Etam keerden zij op hunne schreden terug; het was daar dat Mozes aan de kinderen Israels beval niet verder in dezelfde richting te gaan, doch zich te begeven naar de Roode Zee, ten einde aldaar niet ver van den oever een kamp op te slaan. Hun weg liep toen waarschijnlijk langs het zoetwater-kanaal, uitloopende in de haven van het toenmalig einde der Roode Zee, waar thans het zoo genaamde Bittere Meer ligt. Iets zuidelijker is volgens Tulloch de plaats, waar de Israelieten droogvoets door de zee trokken en de Egyptenaren in de terugkeerende wateren bedolven werden. Hij volgt het Bijbelverhaal op den voet, vooral in deszelfs graphische beschrijvingen en heeft op weinige moeielijkheden gestooten wat het terugvinden der aangegeven plaatsen betreft.

Volgens hem is het duidelijk dat de Israelieten eerst zuidwaarts trokken, waarover de Egyptische vorst verbaasd stond, zeggende: zij hebben zich in onze wildernissen gewaagd en zullen geen uitweg weten. In plaats echter van in dezelfde richting door te trekken, keerden de Israelieten plotseling terug en trokken verder in de door Mozes aangegeven richting.

Deze onverhoedsche contra-marsch, zegt generaal Tulloch, heeft waarschijnlijk de Egyptenaren verontrust, die een gewapenden inval vreesden van de lieden die, naar hun veronderstelling, slechts schijnbaar waren uitgetogen. Daarom werd dadelijk een aanzienlijke macht ruiterij hun achterop gezonden, met het bevel hen aan te vallen, en zoolang op te houden tot dat de overmacht van het Egyptische voetvolk zou zijn aangekomen. Deze ruiterij overviel en de Israëlieten, toen zij aan het zeestrand gekampeerd waren. En toen geschiedde de wonderdadige doortocht der Roode Zee, die Gods uitverkoren volk redde.

Wij kunnen niet in al de oudheidkundige en historische bijzonderheden treden, welke de schrijver aanhaalt, ten bewijze dat al het opgegravene of op andere manier gevondene getuigt van de nauwkeurigheid der Boeken Mozes; het is genoeg te zeggen dat Tulloch erkent dat „het eenvoudige Bijbelverhaal klaarblijkelijk een zeer geographische en correcte beschrijving is van hetgeen werkelijk plaats vond."

(1) De Hollandsche vertaler heeft de voorrede weggelaten.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Bij Gouvernements-beschikking is tot het opmaken van het tarief ter berekening van de belasting op den invoer van koopmanschappen alhier voor het jaar 1896 eene commissie benoemd, bestaande uit:

den Administrateur van financiën, als lid tevens voorzitter, de heeren M. A. Correa, C. Gorsira Fz., A. J. B. Leyba en A. W. Statuis Muller, als leden en de heeren Johan Gaerste, Mozes S. L. Maduro en Jan Monsanto, als plaatsvervangende leden.

De verkiezing van twee leden voor de K. v. K. in plaats van de twee aftredende leden M. P. Curiel en J. S. Joubert, zal gehouden worden op Donderdag, den 21 November a. s., in de Raadzaal van het Raadhuis.

De kiezers worden herinnerd, dat de stembriefjes kunnen worden ingeleverd van des morgens 9 ure tot des middags.

De Aruba-phosphaat-maatschappij zal a. s. Vrijdag 22 November, om 1 uur 's middags de jaarlijksche algemeene vergadering der aandeelhouders beleggen ten kantore der Maatschappij.

— Zooals men zich zal herinneren werd in het midden van October op *Kaas Chikitoe* een moord gepleegd. De man, toen als vermoordelijke dader in hechtenis genomen, werd kort daarna op vrije voeten gesteld, maar de bij die gelegenheid verwonde matroos *Leonardo* sinds voor den dader gehouden. Deze *Leonardo* heeft gisteren het hospitaal verlaten en is geboeid naar de *Sommelsdijk* overgebracht.

— Sedert een paar dagen doen hier geruchten de ronde, als zoude in het Noordwesten van Venezuela een algemeene opstand zijn uitgebroken.

De Nederlandsche paketschoener "Gouverneur van den Brandhof" zal Woensdag den 20n. dezer, naar de eilanden Saba, St. Eustatius en St. Martin N. G. vertrekken.

De mails worden op den vertrekdag om 2 uur des namiddags gesloten.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

John F. Quast, Antonio Solari, Mery Garcia, Frederik Karel Louw, Norwood, Manuel Palacio R., Victor Rousseau, Elisabet Boelban.

—De Heer *Morris Coster* deelt uit New-York de volgende bijzonderheden aan *De Vrijmoedige* mede over den onlangs benoemden Nederlandschen consul te New York.

"De meeste uwer lezers zullen reeds bekend zijn met het besluit van H. M. de Koningin, waarbij aan den Heer *Bennenbroek Gravenhorst*, te New York, de titel is verleend van consul der Nederlanden. De achting, welke die Heer zich in zijne betrekking van vice-consul der Nederlanden te New York en tevens als burger heeft weten waardig te maken, is aanleiding, datik uwen lezers door uwe welwillendheid, een korte schets van de carrière van dien geachten man aanbied, overtuigd als ik ben, dat vele zijner vrienden ten u went daarin belang zullen stellen.

De Heer *Willem Bennebroek Gravenhorst* zag het levenslicht op Curaçao en was een der ambtenaren van het Nederlandsch gouvernement voor het eerst in 1854. In 1858 werd hij benoemd tot rechter en administrateur op St. Martin, Nederlandsch gedeelte, en in die betrekking bleef hij werkzaam tot in 1863. In dien tusschentijd bekleedde hij verscheidene andere rechterlijke en administratieve betrekkingen. In laatstgenoemd jaar werd hij tevens benoemd tot lid der commissie voor de bekrachtiging van de wet omtrent de vrijverklaring der slaven in de kolonie Curaçao. Hij werd toen verplaatst naar het eiland Curaçao, alwaar hij toen aangesteld werd tot substituut-officier van justitie. In 1865 werd hij benoemd tot districtcommissaris der stad en tot kantonrechter. In 1871 benoemde hem Z. M. de Koning tot gezaghebber van Aruba, een eervol ambt, dat hij tot in 1876 bleef vervullen. Hij maakte zich gedurende zijn verblijf op dat eiland bijzonder bijzonder verdienstelijk door zijne bemoeiingen ten opzichte van de phosphaat-ontginning. Hij was de eigenlijke ontwerper van deze onderneming, die de kolonie aanmerkelijk voordeel opbracht en waarvoor de Nederlandsche regeering hem dank betuigde.

In het zoo even genoemd jaar werd hem, op zijn verzoek, ontslag uit zijne betrekking verleend met toekenning van pensioen voor zijne goede diensten, den lande gedurende twee en twintig jaar bewezen.

Hij was toen voornemens, zich in Nederland te vestigen, doch de betrekking van kanselier bij het consulaat der Nederlanden toen juist vacant geworden zijnde, aanvaardde hij die. In 1884 werd hij door den tegenwoordigen consul-generaal benoemd tot vice-consul te New York. De Heer *Gravenhorst* is wel bedreven in de moderne talen.

NEDERLAND

Wij lezen in een der Nederl. couranten:

"Toen wij dezer dagen het denkbeeld van de verplichte opkomst ter stembus bespraken, maakten wij de opmerking dat het allerminst van vandaag of gisteren dagteekende, daar reeds bij de volksvergaderingen der oude Germanen de opkomst der stemgerechtigden verplichtend was.

Toevallig vonden wij voor die oudheid van den stemdwang een nieuw bewijs, dat wij om de curiositeit hier willen meedeelen. In het werk *La mythologie du Rhin* van den klassieken Franschen schrijver Saintine trof ons een zinsnede, die, vertaald, luidt als volgt:

"De Galliërs waren gewoon, tijdens hun groote volksvergaderingen om de stemgerechtigden tot trouwe opkomst te dwingen, den laatst aangekomene ter dood te brengen; deze betaalde dan het gelag voor al de achterblijvers.

"Ik zou niet voorstellen een derge-

ijk gebruik tegenwoordig in te voeren; maar het was in alle geval een middel, en een onfeilbaar, zuinig middel, dat zonder kosten voordeelig de presentieloodjes verving."

Ook wij zouden stellig niet voorstellen, een dergelijk middel aan te wenden om de gemakzuchtige kiezers tot opkomst ter stembus te bewegen. Onze volksvertegenwoordigers zouden ons wel wat duur te staan komen, als hun vierjarige werkzaamheid telkens met een hecatombe van een honderdkiezers moest worden betaald.

Wij deelen het door Saintine verhaalde feit alleen mee, als een nieuw bewijs hoe reeds in de oudste tijden de regel gold, dat wie door zijn stem recht had, invloed uit te oefenen op de openbare zaak, daarvan ook gebruik diende te maken, en dat de gemeenschap in het algemeen ;belang hem desnoods door dwang daartoe kon verplichten.

— Namens den 107-jarigen heer G. A. Boomgaard te Groningen werd diens sprekend gelijkend portret, vervaardigd door den heer W. B. Bekkering, hofphotograaf, aangeboden aan H. M. de koningin-regentes. Daarop ontving zijn aangehuwde kleinzoon, de heer H. Köhler Winterwerp, hoofd der school te Ten Boer, namens H M. een schrijven, waarin gezegd werd, dat ofschoon H. M. als vasten stelregel heeft aangenomen nimmer portretten ten geschenke aan te nemen, het H. M. heeft behaagd, voor ditmaal, waar het de photographie van den oudsten Nederlander betreft op dien regel een uitzondering toe te laten en het portret van den ouden heer onder dankbetuiging aan te nemen.

BUITENLAND.

Rome.— Onlangs heeft Z. H. Leo XIII der Russischen grootvorst en grootvorstin Constantijn met zijn zuster, de hertogin van Wurtemberg en haar twee dochters ontvangen; de audiëntie heeft drie kwartier geduurd. De bezoekers begaven zich vervolgens naar kardinaal Rampolla.

— Het Weener *Vaterland* maakt een brief van den Paus openbaar, aan de Oostenrijksche bisschoppen gericht. Leo XIII spreekt daarin over de viering van 20 September en verklaart, dat bij deze gelegenheid hem opnieuw de verknochtheid der bisschoppen aan den H. Stoel gebleken is, en dat onder de katholieken ten aanzien der rechten van den H. Stoel volkomen eenstemmigheid heerscht.

Italie.— Uit Rome komt het bericht van het overlijden van den bekenden en beruchten Ruggero Bonghi, in den leeftijd van zeventig jaren. In '48 nam hij deel aan de revolutie te Napels, en toen die mislukte, vluchtte hij naar Toskane. Een jaar lang was hij professor te Pavia en keerde in 1860 naar Napels terug; later bekleedde hij hoogleeraarsposten te Turijn, Milaan en Rome, waar hij deel uitmaakte van het parlement en zich bij de oud-liberalen aansloot. Van 1874—76 was hij minister van Onderwijs in het kabinet Minghetti. Na zijn aftreden bestuurde hij een paar kranten en werkte mede aan eenige tijdschriften.

Frankrijk.—Zondag, 20 October, liet de aartsbisschop van Parijs in de Notre dame een plechtig *Te Deum* zingen uit dankbaarheid voor de overwinningen der Fransche troepen op Madagascar. Civile en militaire autoriteiten waren uitgenoodigd, maar zij bleven afwezig. De President der Republiek liet zich vertegenwoordigen door een officier van zijn huis; de minister van Oorlog door een adjudant; die van Buitenlandsche Zaken door een ambtenaar van zijn departement. Doch het leger kwam niet in de kerk, geen enkele generaal of officier durfde zich in de Notre-Dame vertoonen, want van regeeringswege bestaat het verbod om in uniform deel te nemen aan een godsdienstige plechtigheid. Geen enkele woonde het *Te Deum* bij, dat de eerste werkelijke overwinning der Fransche wapenen vierde na het jaar 1870; geen enkele was er om na de plechtigheid een *De Profundis* te bidden voor de gesneuvelde soldaten. Alleen het Parijsche volk had in menigte geantwoord op de uitnoodiging van den aartsbisschop en vulde de ruime beuken der kathedraal, terwijl de President der Republiek met de heele officieele wereld een carroussel bijwoonde op het Champ de Mars, waarmee de overwinning op Madagascar werd herdacht.

— In eene kleine gemeente is ruzie tusschen den burgemeester en het hoofd der school.

De raad zette den onderwijzer af als gemeente-secretaris. Waarom blijkt niet; laat het bv. geweest zijn, omdat de vervulling zijner onderwijzerstaak onder de plichten die zijn secretariaat hem oplegde, te lijden had. De onderwijzer, hierover verbolgen, sloot den burgemeester met zijn nieuwen secretaris in de raadzaal op.

Twee en een half uur hebben ze daar gezeten. Roepen, smeeken, dreigen — niets hielp. Eindelijk, om tien uur 's avonds, komt de veldwachter voorbij en hoorde de jammerklachten der hoogste autoriteiten weerklinken door de stille dorpsstraat. Bevrijding.

Maar nu sluit de onderwijzer het raadhuis achter hen dicht. En aangezien hij de eenige bezitter van den sleutel is, zoo is den burgemeester de toegang tot zijn gemeentehuis ontzegd.

„Wat moet ik doen?" heeft de ongelukkige aan Poincaré geseind. Men wacht met ongeduld 's ministers antwoord.

— Te Parijs zal een nieuwe poging worden gedaan, om de ongelukkigen, die in den aanstaanden winter geen onderdak hebben, ter hulp te komen. In alle districten der hoofdstad, met uitzondering van het 8ste, 9de en 10de arrondissement, zullen palen in de grond worden geslagen, waarover zeildoek gespannen wordt.

Men krijgt dan een soort van tent, waarin steeds vuur zal branden. Het zeildoek is reeds door een menschlievend persoon gratis aangeboden; de kosten wordt op ongeveer 25,000 fr. geraamd.

—Zaterdagavond, 19 Oct. is voor het eerst de Savoyarde, de groote klok der kerk van het H. Hart op Montmartre, geluid. Het was juist zes uur in den namiddag. De metalen klank is prachtig en wordt over heel Parijs gehoord, de natrillingen duren ongeveer zes en een halve minuut.

Het geluid wordt voortgebracht door met den klepel tegen de klok te slaan. Ze kan nog niet op en neer bewogen worden wegens haar zwaarte, daar bij het bouwen van den toren niet op een klok van zulk gewicht was gerekend. In dit geval zou zij zich veertig kilometer in het rond doen hooren

— De Fransche bladen spreken nog druk over het proces-Magnier. Men had belangrijke onthullingen verwacht, maar Magnier heeft gezwegen en zijn advocaat ook, zeer ten genoegen van de regeering.

De *Gaulois* beweert echter dat er weldra een lijst zal verschijnen met de namen van verschillende gecompromitteerden personen; die lijst moet afkomstig zijn van iemand uit de omgeving van den veroordeelden senator. De *Gaulois* zegs zelfs, dat er weer een klein Panama op handen is.

Engeland. — In het midden van October is te Norwich het congres der Anglikaansche Kerk bijeengekomen, dat door vele geestelijken en bisschoppen werd bijgewoond en vooral belangrijk is om de redevoeringen over het vraagstuk van de hereeniging der Kerken. In de kathedraal hield de aartsbisschop van York een predicatie, waarin hij op breede wijze dit vraagstuk behandelde. Deze prelaat behoort tot de bisschoppen, die het meest tot toenadering geneigd zijn. "Hij heeft," zegt de *Westminster Gazette*, "ten volle erkend al wat ten gunste der Roomsch-Katholieke Kerk kan worden aangevoerd en hij is hierin veel verder gegaan dan het gros der Anglikaansche geestelijken." Intusschen achtte de aartsbisschop, met den bisschop van Norwich, president van het congres, en Rev. dr. Kane, de door Leo XIII en kardinaal Vaughan gestelde voorwaarden nog onaannemelijk. Hij sprak echter met veel eerbied over de bemoeiingen des Pausen en verklaarde, dat door de encycliek van Z. H. de idee der hereeniging in de lucht was gekomen. "Op die encycliek niet antwoorden, of haar met minachting behandelen, zou een christelijke natie onwaardig zijn," verklaarde de aartsbisschop.

De katholieken kunnen hiermede en met de groote aandacht, welke geheel Engeland door aan het pauselijk document is gewijd, voorshands tevreden zijn. Dat de Anglicanen na drie eeuwen van afscheiding reeds bij den eersten oproep tot hereeniging in den schoot der katholieke Kerk zouden terugkeeren, was geenszins te verwachten. Het is reeds, veel dat niet, als weleer, een *no-popery*-geschreeuw wordt aangeheven en de questie met kalmte, met welwillendheid en een geest van verzoening door zoovele Anglikaansche leeken priesters en hoogwaardigheidsbekleeders wordt besproken. De H. Vader heeft met zijn Schrijven aan het Engelsche volk beoogd, dat er veel gebeden zou worden en dat het denkbeeld der hereeniging in ernstige overweging zou worden genomen. Zoowel het een als ander is geschied en men mag het volste vertrouwen koesteren, dat onder Gods zegen de vruchten zullen rijpen.

Lord Halifax, de bekende ijveraar voor de eenheid, heeft ook te Norwich gesproken, en, gelijk men van hem verwachten kon, in zeer verzoeningsgezinden geest. Het verlangen naar hereeniging der christenheid komt van God, zeide hij, daaraan kan niemand twijfelen. En omdat dit verlangen van God komt, kunnen wij ons niet ontmoedigd gevoelen door de tegen ons gerichte aanvallen, noch de hoop verliezen, wanneer wij fouten begaan. Het is niet de oppositie, maar het gemis aan oppositie waarvoor wij beducht moeten zijn. Gelooft gij niet dat de grootste vijand der zielen tot in 't diepst van zijn wezen verbitterd is, alleen bij het noemen van het woord hereeniging? Gelooft gij niet, dat hij zich zelf in een engel des lichts zal veranderen en dat hij zoo mogelijk de menschen van goeden wil zal aandrijven zich te verzetten, wanneer hij daardoor kan beletten, dat de legerscharen Gods zich vereenigen om zijne macht te vernietigen? Of de strijd nu of later gewonnen wordt is niet onze zaak. Wij moeten arbeiden, zoolang het dag is; de uitslag berust in Gods handen.

Aan het slot zijner voordracht zeide lord Halifax nog het volgende. "Wij hebben veel te winnen door een hereeniging met Rome. Zou Rome ook niet iets te winnen hebben door ons?.... Ik besluit met u te bezweren in herinnering te houden, dat de hereeniging der christenheid het doel en de bekroning is der groote beweging van Oxford."

Eenige interrupties kwamen in den loop van Halifax' betoog voor. Maar desniettemin werd een resolutie aangenomen, waarin hem dank voor zijne rede werd betuigd.

Belgie.—Terwijl de zaak van den gewezen Engelschen zendeling, later koopman, Stokes nog altijd hangende is, worden thans ook van Duitsche zijde de Engelsche eischen tegen de Congo-regeering ondersteund.

Dr. Stuhlmann, de reisgenoot van Emin-pasja en lid van het opperbestuur van Duitsch-Oost-Afrika, levert een pleidooi ten gunste van Stokes, waarin hij tracht aan te toonen, dat deze op geheel willekeurige wijze door de Congo-regeering moet zijn terechtgesteld. Bovendien brengt Stuhlmann nog andere beschuldigingen tegen haar te berde en klaagt over de behandeling, waaraan Duitsche handelaars van die zijde blootstaan.

Voor de Congo-regeering wordt het een leelijk geval, nu ze zoo van twee zijden te gelijk wordt bestookt. Maar het is heel goed mogelijk, dat hier enkel en alleen koloniale naijver aan het woord is. Dit zou waarlijk de eerste keer niet zijn. De Congo en koning Leopold bevinden zich in ieder geval in een moeilijk parket.

Oostenrijk.—In de Oostenrijksche Kamers heeft de nieuwe minister-president graaf Badeni, tot dusver gouverneur van Galicië, de nieuwe zitting geopend met een zeer verzoenende rede. De zoo netelige kwestie der nationaliteiten besprekend, zei hij, dat alle rechtvaardige en wettige eischen naar behooren zouden onderzocht worden. Het overwicht van het Duitsche ras is nu eenmaal een feit, maar ook in het Tsjechische volk had de regeering volle vertrouwen. Als bewijs daarvan en van haar welwillendheid had zij de uitzonderingsmaatregelen in Bohemen opgeheven.

De regeering zou niet reactionnair zijn, maar voor de handhaving van den godsdienst en van het godsdienstig-zedelijk onderwijs krachtig waken. De natie moet zich bezighouden met de verbetering van den economischen toestand, en de Kamer met de begrooting, het vergelijk met Hongarije, een zeer vrijzinnige kiesrechthervorming, maatregelen om het lot der misdeelde

klassen te verbeteren en een voortgezette belastinghervorming.

Men ziet hieruit, dat het Oostenrijksch Parlement een wel voorzien menu voor zich heeft. Als het zich nu maar den tijd gunt, om dit met het nieuwe kabinet te verorben.

Was de eerste zitting in de Oostenrijksche Kamer waardig, in de Hongaarsche ging het ontstuimig toe naar aanleiding van de interpellaties betreffende het gebeurde te Agram tijdens 's keizers bezoek.

Frans Kossuth, die wel zijns vaders naam en revolutiegeest, maar niet diens talenten heeft geërfd, begon met uit te varen tegende regeering, den keizer en den banus van Croatië, graaf Khuen-Hedervary. Hij vroeg waarom de regeering geen voldoening had geëischt voor het beleedigen der Hongaarsche vlag en verlangde dat deze zou geplant worden op de plaats, waar zij gehoond was, en dat de troepen en de autoriteiten er voor zouden defileeren.

De minister-president Banffy verdedigde de regeering. De schandalen te Agram moeten in de Kamer besproken worden en dan zou hij vragen, die men hem mocht stellen, beantwoorden.

In afwachting hiervan voer graaf Apponyi, een der heftigste redenaars der oppositie, opnieuw tegen de regeering uit, verweet haar gebrek aan energie en verklaarde ten slotte, als het mogelijk was de zaak met de ministers, als het noodig was zonder hen te zullen regelen.

De dwaze streek der Agramsche studenten, die uit baloorigheid een oude Hongaarsche vlag verbrandden, zal dus nog een heel staartje hebben.

— Dat iemand den 50n verjaardag zijner terdoodveroordeeling viert, is zeker een zeldzaamheid. Toch is dit den 5n. November gebeurd te Lemberg, en wel door den Galicischen staatsman Frans Smolka, die in 1845 wegens zijn deelneming aan den Poolschen opstand werd ter dood veroordeeld.

Hem werd toen echter amnestie verleend en in 1848 werd hij tot voorzitter van den Oostenrijkschen rijksdag gekozen. Ook later nam hij een zeer werkzaam aandeel aan de politiek, als leider der Poolsche partij en was vele jaren voorzitter der Kamer. Men zou nu te zijner eere in Galicië een nationaal feest vieren.

Turkije.—In het district Ismidt moeten honderd Armeniërs door Circassiërs vermoord zijn, terwijl de soldaten niet bij machte waren de orde te herstellen.

Ondanks de beloften des sultans kan de pacificatie van Armenië dus nog lang op zich laten wachten.

Amerika.— In het reorganisatie-plan van den "Union Pacific"-spoorweg wordt het gezamenlijk bedrag der gefundeerde schuld op 140,425, 662 dollars berekend. De laagste netto-ontvangsten, namelijk die van het jaar 1894, bedroegen 315,077 dollars meer dan voor de rente van het hoogste bedrag der nieuw uit te geven obligatiën noodig is. Het plan stelt de uitgifte voor van 100 millioen dollars 4 pCt. 1e hypotheek goud-obligatiën, 75 millioen gepriviligiëerde aandeelen en 16 millioen oprichters-aandeelen. De gepriviligeerde aandeelen geven recht op dividenden van 4 percent, maar niet cumulatief vóor de dividenten van de oprichters-aandeelen zijn uitbetaald. Op de tegenwoordige oprichters-aandeelen zal 15 dollar per aandeel bijbetaald moeten worden, De aandeelhouders ontvangen daarvoor nieuwe bevoorrechte aandeelen, oprichters-aandeelen, welke à pari overeenkomen met hun tegenwoordig bezit. Er wordt een reorganisatiesyndicaat gevormd, dat, als het noodig is, 10 à 15 millioen bijdraagt om de uitvoering van het plan te verzekeren. De buitenlandsche depôts zijn de Bank Montreal, te Londen, de Amsterdamsche Bank, te Amsterdam, en de "Deutsche Vereinsbank," te Frankfort.

— Minnesota, Noordelijk en Zuidelijk Dacota en Manitoba hebben in de laatste weken schrikkelijk te lijden gehad van boschbranden. Aangeblazen door een storm, die twee dagen heeft geduurd, verwoestte het vuur bosschen en hoeven en ontzaglijke hoeveelheden landbouwproducten over een uitgestrektheid van honderden mijlen. Het verlies van graan en hooi is nog niet op te geven maar in elk geval hoogst belangrijk. Tot nu toe weet men van het verlies van zeven menschenlevens en van een twintigtal personen, die ernstige brandwonden hebben gekregen.

— Een hevige brand brak den 20 October uit te Algiers, een voorstad van New Orleans, en legde 260 huizen in de asch. Zevenhonderd menschen zijn daardoor dakloos geworden, doch gelukkig is niemand in den brand omgekomen. De geldelijke schade wordt op 400,000 dollar geschat.

Aurelio Alvarez en Echtgenoote

betuigen hun hartelijken dank, voor de vele en hooggewaardeerde bewijzen van deelneming ondervonden bij de ziekte als bij het overlijden van hun geliefd zoontje SIXTO GORGONIO.

Curaçao, 13 November 1895.

TE KOOP
A CONTANT BIJ
P. C. GORSIRA
—Otrabanda No. 150.—

Médoc, St. Emilion, Ch. Tourenne, Ch. Bel-Air, Ch. Beau-Desert, Ch. Cantemerle, Ch. Pape Clement, Ch. Kirwan, Leoville, Pontet Canet, Aleatico-Sauterne, Bergerac, Jerez Ambar, Pedro Ximenez, Madeira, Moscatel, Malaga, Vermouth, Oporto, Lagrima, Gran vino para consagrar, Carabanchel, Old Jamaica Rum en Champagne Carte Blanche 1870

LO QUE TODOS SABEMOS

Un escritor ha dicho, "El sueño del trabajador es dulce yá sea que coma poco ó mucho"; en efecto que es así, tambien todo lo que es necesario y que al mismo tiempo es escaso y dificil de conseguir, es precioso. El manantial salobre del desierto es mejor á los ojos de un viajero sediento que las fuentes de agua brotante de las grandes ciudades. Una sola palabra del moribundo dice más que miles de volúmenes de conversación del fuerte y vigoroso que rodea su cama, naturalmente que conocemos este principio y podemos comprender cártas como la siguiente :—

"Por algún tiempo había estado sufriendo de un padecimiento crónico que ninguna medicina que hasta esa fecha había tomado pudo aliviarme; había perdido el apetito y el menor bocado de alimento me daba angustias y dolor, me iba adelgazando y perdía las fuerzas y placer en la vida; no sabía que hacer, mas un domingo que fuí á los baños del Sardinero me encontré con un extrangero de un lugar distante á quién le conté mi condición y padecimientos, entónces me recomendó que tomase un remedio llamado el Jarabe Curativo de la Madre Seigel. Confiando en sus conocimientos fui inmediatamente á una botica de Santander, y compré una botella. Apenas hubo tomado el Jarabe por algunos días que yá sentí venirme alivio y á mi regreso acá compré otra botella y después de haberla concluido me encontré completamente restablecido y ahora mi deseo es agradecer á los propietarios de todo corazón. No hay mayor bendición que buena salud y no hay dón más apreciado que aquel que la restablece cuando se la ha perdido. (Firmado) Perez el Cubero, Fábrica Vinicola del Norte, Haro Provincia de Logroño, 17 de Agosto 1894."

Otro nos dice: "Es con el mayor placer que les comunico los resultados de haber tomado su remedio. El año pasado sufrí por algunos meses de indigestión y dispepsia á la vez que inacción del hígado, este padecimiento fué tan sério que creí que mi sangre estaba envenenada; apenas podia comer ó dormir. Habiendo oido las virtudes del Jarabe Curativo de la Madre Seigel para esta enfermedad aflictiva, compré inmediatamente una botella grande en la droguería de Don Bonifaz Saro y subsiguientemente compré otra en la casa del Sr. Perez del Molino. Bajo la influencia de este notable remedio me mejoré rápidamente y ahora me encuentro completamente bien. *Vd. puede contar con mi eterna gratitud.* (Firmado) Leandro Llano, Muelle, 13 y 17. Santander, 15 de Junio de 1894."

Otra persona nos escribe lo siguiente: "Mi madre sufrió por más de un año de reumatismo en los brazos y de dolores nerviosos en todo el cuerpo, perdió todas sus fuerzas y no podia trabajar; ningún tratamiento externo le daba alivio y los dolores siempre se reproducian. Al conocer que existia el Jarabe Curativo de la Madre Seigel compramos una botella á Don Joaquin Escalera y Blanco, boticario de la calle de San Bernardo y después compramos otra á Don Eduardo Menendez de la Plaza de la Constitución. El efecto fué sorprendente, pués en seguida de haber tomado estas dos botellas de Jarabe la enfermedad desapareció y ahora se encuentra enteramente bien. (Firmado) Victoriano Sierra Gijón, 25 de Junio de 1894."

Otro nos dice: "A causa de la impureza de mi sangre, mi pescuezo y pecho estaban llenos de manchas, chapos y llagas. Ningún tratamiento podia aliviarme y me puse incapaz de cumplir con mis deberes de administrador de una fábrica de zapatos. Por recomendación de un amigo mio recurrí al Jarabe Curativo de la Madre Seigel y con tres botellas que compré me curé completamente, y les escribo esta carta *para que estén [illegible] de mi gratitud.* [Firmado] Manuel Vasquez, Primer músico de la Banda Municipal de Santander, Reinosa, 27 de Junio de 1894."

El buen éxito del Jarabe Curativo de la Madre Seigel de curar de una manera completa pronta y radical tanta gran variedad de padecimientos es debido al hecho de que es un específico infalible para la indigestión ó dispepsia, de la cual la mayor parte de los padecimientos no son otra cosa que consecuencias y síntomas.

La popularidad de este célebre remedio en España proviene de la misma base que la popularidad en cada pais del mundo, á saber: su mérito y valor intrinsico. (2)

J. H. M. Ellis,
ARTS.

Genees- Heel- en Verloskundige. is dagelijks te consulteeren van 8—9 's morgens en van 3—4 's namiddags. Voor minvermogenden van 7—8 's morgens.

Adres:
SEBASTOPOL-STRAAT No. 249
Telephoon No 126.

Bekendmaking

De publieke verkoop van ZILVEREN en GOUDEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1 Januari t/m 30 Juni 1893, onder No. 1365 C t/m No. 5277 C, zal plaats hebben op Donderdag den 21 November a. s. en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 16 November 1895.
De Voorzitter,
M. P. CURIEL.

ANUNCIO

Bendementoe di PREENDANAN koe tin placa fiá ariba nan na *Spaar- en Beleenbank*, esta esnan for di 1 di Januari t/m 30 di Juni 1893 bao di No. 1365 C té No. 5277 C lo toema lugá dia Juebes 21 di November i dianan koe ta signi.

Ta pidi interesadonan di bin paga nan interes afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 16 di November 1895.
President,
M. P. CURIEL.

LUZ DIAMANTE,
LONGMAN & MARTINEZ,
NEW YORK.
Libre de Explosion, Humo y Mal Olor.
— De Venta Por —
Las Ferreterias y Almacenes de Viveres.

TYD-TAFEL.
DE STOOMSCHEPEN VAN "THE RED D LINE"
TUSSCHEN
NEW-YORK,
LA GUAYRA, PUERTO CABELLO, CURAÇAO, CORO EN MARACAIBO

1895.	Philadelphia	Caracas	Venezuela	Philadelphia	Caracas	Venezuela
Vertrekt van NEW YORK....	Oct. 24	Nov. 2	Nov. 14	Nov. 23	Dec. 4	Dec. 14
Komt aan te CURAÇAO	" 30	" 8	" 20	" 29	" 10	" 20
Vertrekt van "	" 31	" 9	" 21	" 30	" 11	" 21
Komt aan te PTO. CABELLO	Nov. 1	" 10	" 22	Dec. 1	" 12	" 22
Vertrekt van "	" 2	" 11	" 23	" 2	" 13	" 23
Komt aan te LA GUAYRA..	" 3	" 12	" 24	" 3	" 14	" 24
Vertrekt van " ..	" 6	" 17	" 27	" 6	" 17	" 27
Komt aan te PTO. CABELLO	" 7	" 18	" 28	" 7	" 18	" 28
Vertrekt van "	" 7	" 18	" 28	" 7	" 18	" 28
Komt aan te CURAÇAO	" 8	" 19	" 29	" 8	" 19	" 29
Vertrekt van "	" 8	" 20	" 30	" 10	" 20	" 30
Komt LA GUAYRA aan .... om passagiers en *Mails* aan wal te zetten en in te nemen	" 9	" 21	Dec. 1	" 11	" 21	" 31
Komt aan te NEW-YORK...	15	" 27	" 7	" 17	" 27	Jan. ('96) 6

Stoomschip Mérida.

Vertrekt van CURAÇAO....	Oct. 31	Nov. 9	Nov. 21	Nov. 30	Dec. 11	Dec. 21
Komt aan te MARACAIBO....	Nov. 1	" 10	" 22	Dec. 1	" 12	" 22
Vertrekt van "	" 6	" 17	" 27	" 7	" 17	" 28
Komt aan te CURAÇAO......	" 7	" 18	" 28	" 8	" 18	" 29

De Stoomschepen van deze lijn zijn expresselijk in Philadelphia voor deze vaart gebouw en hebben zeer geriefelijke kajuiten voor passagiers.

RIVAS, FENSOHN & Cia.,
Agenten.

[illegible]